

Diagnoza prawna znaków i sygnałów dla ITS

Nie jest dobrze w przypadku narzędzi wspomagających ITS, tj. ze znakami i sygnałami o charakterze dynamicznym, umożliwiającymi komunikowanie się z użytkownikami dróg. Zapisy rozporządzeń wynikających z delegacji ustawy z 20 czerwca 1997 r. „Prawo o ruchu drogowym” (Dz.U. nr 108/2005, poz. 908 - tekst jednolity) są bardzo ogólnikowe, a w niektórych przypadkach wręcz kuriozalne:

• **ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW INFRASTRUKTURY ORAZ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI** z dnia 31 lipca 2002 r. w sprawie znaków i sygnałów drogowych obowiązujących w ruchu drogowym (Dz.U. nr 170 z dnia 12 października 2002 r. poz.1393) nie określa możliwych do stosowania wzorów SYMBOLI znaków o zmiennej treści, **OBOWIAZUJACYCH W RUCHU DROGOWYM**. Jedynie w §1 ust. 3. w punkcie 1 ogólnie zapisano, że na drogach stosuje się znaki pionowe w postaci tarcz, tablic z napisami lub symbolami, które występują również w postaci znaków świetlnych – rozporządzenie nie wskazuje zatem użytkownikom dróg odniesienia wprost do możliwości wystąpienia na drodze znaków o zmiennej treści (jest jedynie mowa o znakach pionowych świetlnych), nie wskazuje też wprost możliwości ich stosowania przez służby zarządzające ruchem.

SKUTEK: użytkownik drogi może jedynie... kojarzyć znaczenie wyświetlanych przez takie znaki symboli z symbolami znaków tradycyjnych, a brak zapisów odnośnie ich znaczenia (nadrzędne w stosunku do tradycyjnych, równoznaczne, czy tylko „zalecane”) może w skrajnym przypadku powodować ich ignorowanie.

• **ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY** z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach (Dz.U. nr 220 z dnia 23 grudnia 2003 r. poz. 2181) powinno uszczegółwić zakres stosowania... „znaków pionowych świetlnych” (cytat z poprzedniego rozporządzenia) dopuszczonych do stosowania na drogach, ale oprócz innego nazewnictwa wprowadza dalsze niespójności:

* załącznik nr 1 p. 1.6.: (cyt.) „Znaki o zmiennej treści są uzupełnieniem znaków stałych o nieziennej treści i formie”. Mogą występować w dwóch odmianach:

- o rysunku ciągłym (możliwość wyświetlania 3-5 symboli o barwie i wymiarach zgodnych ze znakami stałymi),

- w postaci nieciągłej (możliwe są symbole lub napisy, przy czym barwy są „... odwrotnością barw znaków stałych”).

Powyższe sformułowania są niezrozumiałe w praktyce (np. jaki kolor jest „odwrotnością” czerwonego, bądź żółtego, czy niebieskiego?).

Niezrozumiałe są też dalsze zapisy:

- Znaki o rysunku ciągłym: mogą być odblaskowe lub... odblaskowe podświetlane, przy czym dla odblaskowych podświetlanych należy zapewnić równomierność luminancji – rozporządzenie nie precyzuje czego dotyczą zasadnicze różnice, można jedynie domyślać się, że znaki odblaskowe podświetlane są dodatkowo... oświetlane, ale jakim źródłem światła i po co, tego „prawo” nie precyzuje.

- Znaki świetlne o rysunku nieciągłym: mogą odpowiadać barwą i kształtem odpowiednim znakom pionowym, ale mogą też... im nie odpowiadać! Możliwe jest zastosowanie form uproszczonych (cokolwiek to oznacza) i zmiana barw: tła z białego lub żółtego na czarny i symboli z czarnego na biały lub żółty. Ponadto obrzeża znaków zakazu i ostrzegawczych są

czerwone, pozostałych mogą być barwy niebieskiej w połączeniu z dowolną inną barwą stosowana na znakach drogowych – rozporządzenie dopuszcza więc daleko idącą dowolność w tym zakresie, co w praktyce oznacza możliwość zastosowania różnorodnych rozwiązań dla jednej drogi.

- ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem (Dz.U. nr 177 z dnia 14 października 2003 r. poz.1729) umożliwia zarządzanie ruchem z wykorzystaniem znaków o zmiennej treści (§2, ust. 1, pkt 2), jednak narzędzia użyte w tym celu przez organ zarządzający ruchem (znaki i tablice tekstowe) mogą być nie w pełni zrozumiałe przez użytkowników dróg (np. treść obowiązująca, czy zalecana?). Zamierzony efekt może zatem być trudny do osiągnięcia.